

แบบที่ 5, 1, 3 และ 4 ตามลำดับ (ค่าเฉลี่ย 4.22, 4.09, 3.67 และ 3.67) เมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่า ลวดลายหลายเหลี่ยมแบบที่ 2 มีความพึงพอใจด้านลวดลายที่เหมาะสมกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์และลวดลายมีจุดเด่น เป็นอันดับแรก (ค่าเฉลี่ย 4.67) รองลงมาคือ ความพึงพอใจด้านความสวยงาม (ค่าเฉลี่ย 4.33) (ตารางที่ 4.10)

3. รูปแบบผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสมกับลวดลายผ้ามัดย้อมด้วยสีจากกลีบดอกดาวเรืองสำหรับผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก

3.1 รูปแบบผลิตภัณฑ์และลวดลายผ้ามัดย้อมสำหรับผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกของชุมชนจากการลงพื้นที่เพื่อรวบรวมข้อมูลในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกให้กับชุมชน และรับฟังความคิดเห็นของผู้นำชุมชน 3 ท่าน และตัวแทนที่จะเข้าร่วมอบรม 5 ท่าน ทำให้ได้ข้อมูลเพื่อนำผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกไปให้ความรู้และดำเนินกิจกรรมตามวัตถุประสงค์ ผู้ที่จะเข้าอบรมไม่มีความรู้การย้อมสี การมัดย้อม และมีสมาชิกเพียง 2 คนที่มีความรู้ด้านการตัดเย็บ ดังนั้นการพัฒนารูปแบบพัฒนาผลิตภัณฑ์จึงเป็นการพัฒนาลวดลายและนำผ้ามัดย้อมมาทำผลิตภัณฑ์ที่มีการตัดเย็บขึ้นพื้นฐานผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกที่ผู้เข้าอบรมจะทำได้คือ ผ้าเช็ดหน้า ผ้าคลุมไหล่ กระเป๋า หมอนอิง เป็นต้น เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้เข้าอบรมในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และสร้างสรรค์ต่อไป

นำลวดลายมัดย้อมที่คัดเลือก 3 ลวดลายเป็นอันดับแรก คือ ลวดลายเส้นเฉียง ลายเส้นวงกลม และลายหลายเหลี่ยม มากำหนดตำแหน่งในผ้าเพื่อทำผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก 4 รูปแบบ ได้แก่ หมอนอิงทรงสี่เหลี่ยมจัตุรัส หมอนอิงทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า กระเป๋า และผ้าคลุมไหล่ นำผ้าฝ้ายที่ผ่านการแช่น้ำถั่วเหลืองที่มีความเข้มข้น 1:10 นำมาพับแล้วมัดด้วยเส้นด้ายฝ้ายเบอร์ 8 เมื่อมัดลวดลายแต่ละเทคนิคของลวดลายแล้ว นำไปย้อมน้ำสีจากดอกดาวเรืองที่เตรียมจากอัตราส่วนกลีบดอกดาวเรืองต่อน้ำเท่ากับ 1:25 การย้อมใช้อุณหภูมิ 90 องศาเซลเซียส เวลา 60 นาที และแช่ในน้ำสารส้มความเข้มข้นร้อยละ 5 ที่อุณหภูมิ 35±5 องศาเซลเซียส เวลา 45 นาที เมื่อครบเวลาที่กำหนดนำผ้าล้างด้วยน้ำ 3 ครั้ง และนำผ้ามัดย้อมต้มในน้ำสบู่ ที่อุณหภูมิ 85±5 องศาเซลเซียส เวลา 30 นาที ล้างด้วยน้ำ 3 ครั้ง ผึ่งให้แห้ง นำมาตัดเย็บตามรูปแบบผลิตภัณฑ์

3.1.1 ลวดลายมัดย้อม

1) ลวดลายเส้นเฉียง ลวดลายเกิดจากการพับผ้ากลับไปกลับมาแนวเฉียง เน้นจุดเด่นที่กึ่งกลางของผลิตภัณฑ์ มัดลวดลายให้มีระยะห่างเท่ากัน 5 ระยะ เว้นระยะห่างการมัดลวดลายให้กว้างเพิ่มขึ้นเพื่อให้มีพื้นที่สีย้อมไปตัดกับแนวมัดย้อมที่กันสีไว้ ทำให้ลวดลายที่กึ่งกลางเด่นชัดยิ่งขึ้น (ภาพที่ 4.25 (ก) ภาพที่ 4.26 (ก) ภาพที่ 4.27 (ก) และภาพที่ 4.28 (ก))

2) ลายเส้นวงกลม กำหนดกึ่งกลางลวดลายอยู่ด้านข้างแนวเฉียงประมาณ 1/3 ของพื้นที่แนวเฉียงของผลิตภัณฑ์ พับผ้ากลับไปกลับมาในแนวเฉียง โดยออกจากกึ่งกลางลวดลายเป็น

วงกลม การมัดโดยเว้นระยะจากถักไปห่าง จุดเด่นของลวดลายจะอยู่ด้านข้างของมุมผ้าหรือผลิตภัณฑ์ (ภาพที่ 4.25 (ข) ภาพที่ 4.26 (ข) ภาพที่ 4.27 (ข) และภาพที่ 4.28 (ข))

3) ลายสี่เหลี่ยม ลวดลายเกิดจากการพับกลับไปกลับมาในแนวยาวของผ้า จากนั้นที่กึ่งกลางผ้า จะพับผ้าเป็นสามเหลี่ยมด้านเท่ากลับไปกลับมาอีกครั้ง มัดจากมุมสามเหลี่ยมแต่ ละด้านเข้ามาให้มีระยะการมัดเท่ากันทุกมุม (ภาพที่ 4.25 (ค) ภาพที่ 4.26 (ค) ภาพที่ 4.27 (ค) และ ภาพที่ 4.28 (ค))

3.1.2 รูปแบบผลิตภัณฑ์

1) หมอนอิงทรงสี่เหลี่ยมจัตุรัส ที่ใช้ในการศึกษามีขนาดกว้างและยาวเท่ากับ 40×40 เซนติเมตร (ภาพที่ 4.25)

2) หมอนอิงทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า ที่ใช้ในการศึกษามีขนาดกว้างและยาวเท่ากับ 20×40 เซนติเมตร (ภาพที่ 4.26)

3) กระเป๋า ที่ใช้ในการศึกษามีขนาดกว้างและยาวเท่ากับ 40×45 เซนติเมตร (ภาพที่ 4.27)

4) ผ้าคลุมไหล่ ที่ใช้ในการศึกษามีขนาดกว้างและยาวเท่ากับ 100×100 เซนติเมตร (ภาพที่ 4.28)

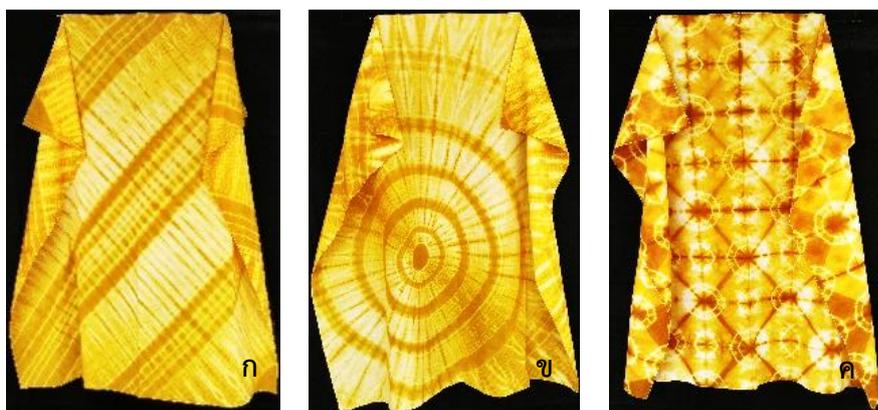
ภาพที่ 4.25 หมอนอิงทรงสี่เหลี่ยมจัตุรัสจากผ้ามัดย้อม (ก) ลายเส้นเฉียง (ข) ลายเส้นวงกลม (ค) ลายหลายเหลี่ยม

ภาพที่ 4.26 หมอนอิงทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้าจากผ้ามัดย้อม (ก) ลายเส้นเฉียง (ข) ลายเส้นวงกลม (ค) ลายหลายเหลี่ยม

ภาพที่ 4.27 กระเป๋าจากฝ้ามัดย้อม (ก) ลายเส้นเฉียง (ข) ลายเส้นวงกลม (ค) ลายหลายเหลี่ยม

ภาพที่ 4.28 ผ้าคลุมไหล่จากฝ้ามัดย้อม (ก) ลายเส้นเฉียง (ข) ลายเส้นวงกลม (ค) ลายหลายเหลี่ยม

3.1.3 ความพึงพอใจของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกของชุมชน
ตารางที่ 4.11 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เชี่ยวชาญที่มีผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกชุมชน

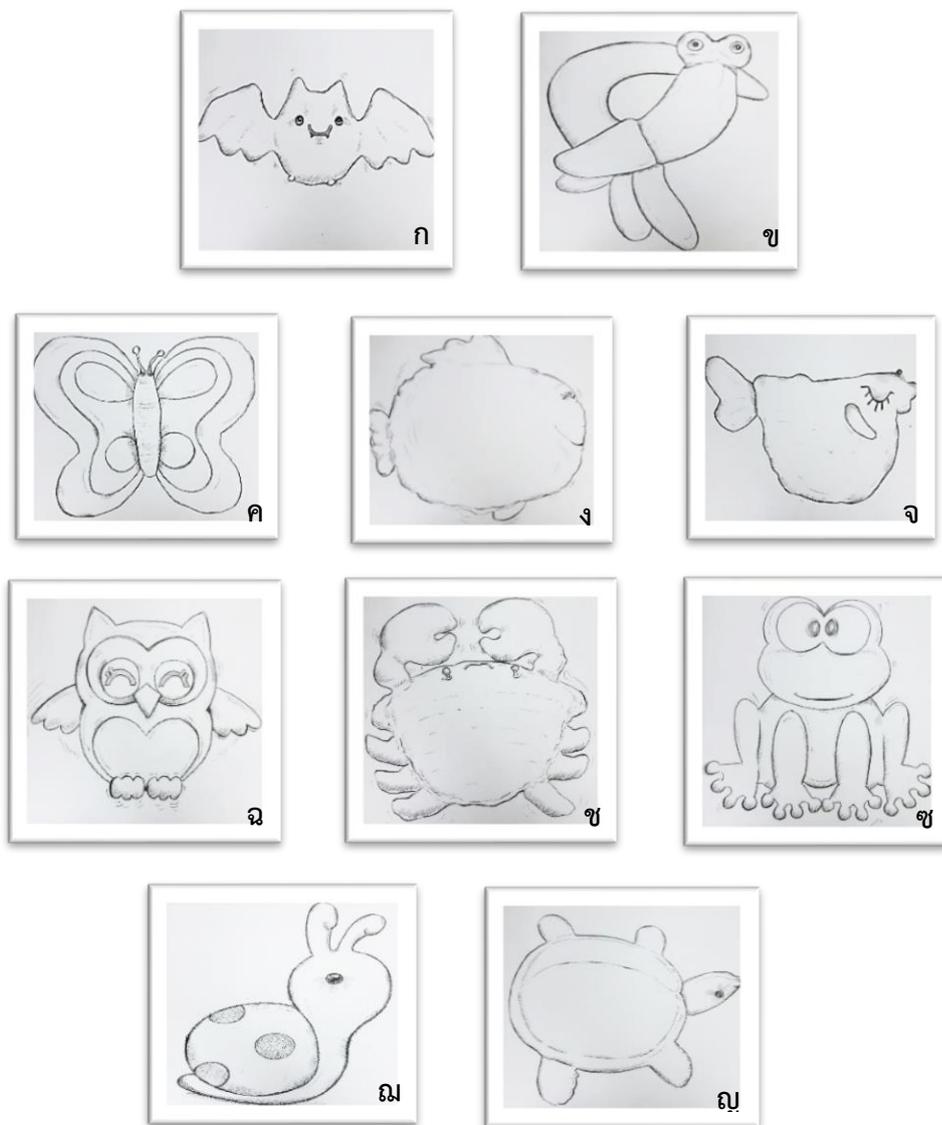
ผลิตภัณฑ์	ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก					ระดับความพึงพอใจ	อันดับ
	รูปแบบผลิตภัณฑ์	ลวดลายมัดย้อม	ความสวยงาม	ประโยชน์ใช้สอย	ความพึงพอใจโดยรวม		
หมอนอิงทรงสี่เหลี่ยมจัตุรัส							
หมอนอิงลายเส้นเฉียง	4.60±0.55	4.60±0.55	4.40±0.55	4.80±0.45	4.60±0.52	มากที่สุด	2
หมอนอิงลายเส้นวงกลม	4.40±0.55	4.80±0.45	4.60±0.55	4.80±0.45	4.65±0.50	มากที่สุด	1
หมอนอิงลายหลายเหลี่ยม	4.40±0.55	4.40±0.55	4.00±0.55	4.80±0.45	4.40±0.54	มาก	3
หมอนอิงทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า							
หมอนอิงลายเส้นเฉียง	4.60±0.70	4.60±0.71	4.40±0.71	4.60±0.55	4.55±0.67	มากที่สุด	1
หมอนอิงลายเส้นวงกลม	4.40±0.89	4.60±0.55	4.40±0.89	4.80±0.45	4.55±0.70	มากที่สุด	2
หมอนอิงลายหลายเหลี่ยม	4.40±0.89	4.00±0.00	3.60±0.89	4.40±0.89	3.95±0.66	มาก	3
กระเป๋า							
กระเป๋าลายเส้นเฉียง	3.80±0.84	4.00±0.45	4.40±0.55	4.80±0.45	4.70±0.47	มากที่สุด	1
กระเป๋าลายเส้นวงกลม	3.80±0.84	4.00±0.71	4.00±0.71	4.60±0.55	4.10±0.70	มาก	3
กระเป๋าลายหลายเหลี่ยม	4.40±0.89	4.00±1.00	4.00±1.00	4.60±0.55	4.25±0.86	มาก	2
ผ้าคลุมไหล่							
ผ้าคลุมไหล่ลายเส้นเฉียง	4.40±0.55	4.60±0.55	4.40±0.55	4.80±0.45	4.55±0.52	มากที่สุด	2
ผ้าคลุมไหล่ลายเส้นวงกลม	4.40±0.55	4.80±0.45	4.60±0.55	4.80±0.45	4.65±0.50	มากที่สุด	1
ผ้าคลุมไหล่ลายหลายเหลี่ยม	4.60±0.55	4.40±0.89	4.00±1.00	4.80±0.45	4.45±0.72	มาก	3

ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เชี่ยวชาญที่มีผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกที่มีรูปแบบผลิตภัณฑ์เป็นหมอนอิงทรงสี่เหลี่ยมจัตุรัส หมอนอิงทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า กระเป๋า และผ้าคลุมไหล่ ได้ผลดังนี้ หมอนอิงทรงสี่เหลี่ยมจัตุรัส พบว่า หมอนอิงลายเส้นวงกลม และหมอนอิงลายเส้นเฉียงมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.65 และ 4.60) และหมอนอิงลายหลายเหลี่ยมมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.40) เมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่า หมอนอิงลายเส้นวงกลม อันดับแรกมีความพึงพอใจในด้านประโยชน์ใช้สอย และลวดลายมัดย้อมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.80) รองลงมามีความพึงพอใจในด้านความสวยงามอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.60) และความพึงพอใจในด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.40) ส่วนหมอนอิงลายเส้นเฉียง อันดับแรกมีความพึงพอใจในด้านประโยชน์ใช้สอยอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.80) รองลงมามีความพึงพอใจในด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์และลวดลายมัดย้อมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.60) และความพึงพอใจในด้านความสวยงามอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.40) และหมอนอิงลายหลายเหลี่ยมอันดับแรกมีความพึงพอใจ

3.2 แนวทางการออกแบบเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกในแนวคิดสัตว์แห่งทุ่งดอกดาวเรือง จากลวดลายมัดย้อมสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกให้มีคุณค่าและสร้างเพิ่มมูลค่าได้ ดังนั้นจึงได้หาแนวทางเพื่อให้เกิดการสร้างสรรคและมีรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่น่าสนใจเพื่อเป็นต้นแบบของงานวิจัย จึงมีแนวทางการออกแบบพัฒนาของที่ระลึกจากผ้ามัดย้อมสีจากดอกดาวเรือง ดังนี้

3.2.1 แนวคิดในการออกแบบผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก มีที่มาจากพื้นที่บริเวณรอบวัดม่วง อำเภอบึงสามพัน จังหวัดบึงสามพัน เป็นทุ่งนาข้าว ในช่วงฤดูร้อนจะขาดแคลนน้ำในการเพาะปลูกข้าว ส่วนราชการ ชุมชนและวัดได้ร่วมกันดำเนินการเปลี่ยนจากทุ่งนาเป็นทุ่งดอกดาวเรือง ซึ่งดอกดาวเรืองจะบานสะพรั่งในเดือนเมษายน ไม่ว่าจะทุ่งนาหรือทุ่งดอกดาวเรืองก็จะมีสัตว์อาศัยอยู่ในพื้นที่แห่งนี้ จากการนำดาวเรืองมาใช้เป็นสีทำลวดลายมัดย้อม ส่วนใหญ่มักทำเป็นผ้าเช็ดหน้า กระเป๋า เสื้อผ้า ส่วนการนำผ้ามัดย้อมมาทำเป็นตุ๊กตาก็ยังไม่ปรากฏ ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงได้พัฒนาผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกในแนวคิดสัตว์แห่งทุ่งดอกดาวเรือง เพื่อเป็นการเพิ่มคุณค่าและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก

3.2.2 คัดเลือกภาพวาดสัตว์แห่งทุ่งดอกดาวเรือง จากแนวคิดได้ทำการวาดภาพสัตว์ที่อาศัยในทุ่งดอกดาวเรือง ได้แก่ ค้างคาว แมลงปอ ผีเสื้อ ปลา นก นกฮูก ปู กบ หอยทาก และเต่า (ภาพที่ 4.29) การวาดภาพสัตว์ได้ดึงลักษณะเด่นของแต่ละชนิด เพื่อนำภาพวาดมาศึกษาความเป็นไปได้ในการทำตุ๊กตาต่อไป

ภาพที่ 4.29 ภาพวาดตุ๊กตาสัตว์แห่งทุ่งดอกดาวเรือง (ก) ค้างคาว (ข) แมลงปอ (ค) ผีเสื้อ (ง) ปลา (จ) นก (ฉ) นกฮูก (ช) ปู (ช) กบ (ณ) หอยทาก และ (ญ) เต่า

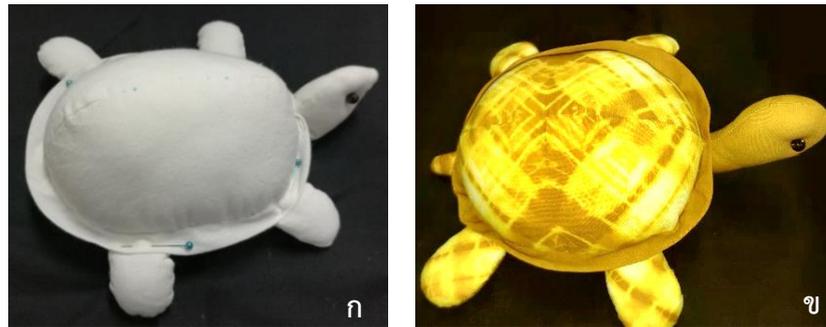
3.2.3 การคัดเลือกภาพวาดสัตว์ ใช้การประเมินความพึงพอใจภาพวาดสัตว์แห่งทุ่งดอกดาวเรืองเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก ได้ผลดังนี้

ตารางที่ 4.12 ผลการประเมินความพึงพอใจภาพวาดสัตว์แห่งทุ่งดอกดาวเรืองเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก

ภาพวาดสัตว์แห่งทุ่งดาวเรือง	ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ				ความพึงพอใจโดยรวม	ระดับความพึงพอใจ	อันดับ
	มีจุดเด่นสร้างความจดจำ	เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน	มีความเป็นไปได้ในการผลิต	เหมาะสมกับเป็นผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก			
1. ค้างคาว	3.20±0.45	3.60±0.55	3.40±0.55	3.20±0.45	3.35±0.55	ปานกลาง	9
2. แมลงปอ	4.00±1.00	4.20±0.55	3.80±0.84	4.60±0.55	4.15±0.73	มาก	5
3. ผีเสื้อ	4.20±0.84	4.60±0.55	3.80±0.84	4.20±0.45	4.20±0.67	มาก	4
4. ปลา	4.20±0.84	4.60±0.55	4.60±0.55	4.00±1.00	4.35±0.73	มาก	3
5. นก	4.00±0.71	4.60±0.55	3.80±0.84	4.00±1.00	4.1±0.77	มาก	6
6. นกฮูก	3.40±0.55	3.80±0.55	3.40±0.55	4.00±1.00	3.65±0.66	มาก	7
7. ปู	4.60±0.55	4.40±0.55	4.60±0.55	4.60±0.55	4.55±0.55	มากที่สุด	2
8. กบ	3.40±0.55	3.60±0.55	3.00±0.00	3.20±0.45	3.30±0.39	ปานกลาง	10
9. หอยทาก	3.60±0.55	3.40±0.55	3.20±0.45	3.60±0.55	3.45±0.52	ปานกลาง	8
10. เต่า	4.80±0.45	4.60±0.55	4.60±0.55	4.60±0.55	4.65±0.52	มากที่สุด	1

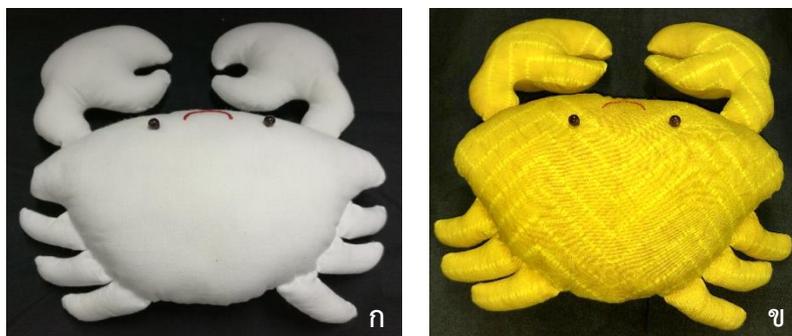
จากความเป็นไปได้ในการทำตุ๊กตาสัตว์ในแนวคิด ผลการประเมินความพึงพอใจภาพวาดสัตว์แห่งทุ่งดอกดาวเรืองเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก พบว่า ภาพวาดเต่า และปู มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.65 และ 4.55 ตามลำดับ) รองลงมาภาพวาดปลา ผีเสื้อ แมลงปอ นก และนกฮูก มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.35, 4.20, 4.15, 4.10 และ 3.65 ตามลำดับ) และภาพวาดหอยทาก ค้างคาว และกบ มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.45, 3.35 และ 3.30 ตามลำดับ) (ตารางที่ 4.12) การคัดเลือกภาพวาดสัตว์เพื่อทำตุ๊กตาต้นแบบหรือตุ๊กตาตัวอย่าง มีดังนี้ เต่า ปู ปลา ผีเสื้อ แมลงปอ และนก

3.2.4 ตุ๊กตาตัวอย่าง จากการคัดเลือกภาพวาดสัตว์ เต่า ปู ปลา ผีเสื้อ แมลงปอ และนก ได้ทำการทำตัวอย่างด้วยการใช้ผ้าดิบ และปรับแก้ไขเพื่อความเหมาะสมในการทำตุ๊กตาจากผ้ามัดย้อมสีจากกลีบดอกดาวเรือง และได้ทำการคัดเลือกกลวดลายและทำการมัดย้อมตามขนาดของสัตว์ที่ได้กำหนดไว้

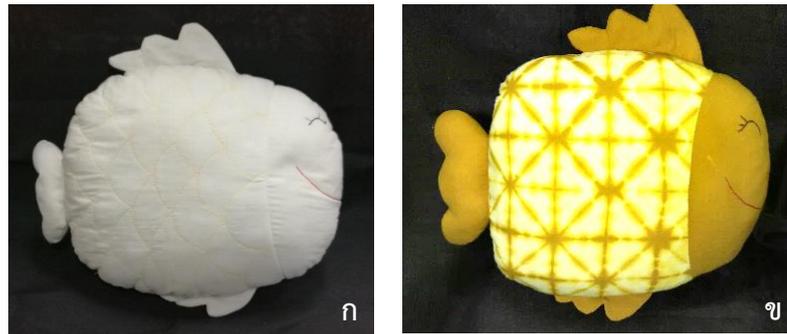
ภาพที่ 4.30 ตุ๊กตาเต่า (ก) ตุ๊กตาเต่าตัวอย่างจากผ้าดิบ (ข) ตุ๊กตาเต่าตัวอย่างจากผ้ามัดย้อม

1) เต่า มีการปรับแก้ไขหัวให้กลมและโตขึ้น ลำตัวปรับให้กลมมากกว่าตัวอย่าง และลดความสูงของลำตัวลงเล็กน้อย (ภาพที่ 4.30 (ก)) เต่าตัวอย่างนี้เป็นตุ๊กตาใช้สำหรับตกแต่งบ้านและเป็นของเล่น ขนาดของเต่าลำตัว ยาว 23 เซนติเมตร ความกว้าง 22 เซนติเมตร และความสูง 7 เซนติเมตร การใช้ผ้ามัดย้อมเลือกผ้าในส่วนหัว และรอบกระดองด้านนอกเป็นผ้าย้อมสีพื้น เพื่อให้ลวดลายมัดย้อมบริเวณกระดองมีจุดเด่น เกิดความน่าสนใจ กระดองและขาใช้ลวดลายหลายเหลี่ยมที่เกิดจากการพับแล้วมัด โดยให้กึ่งกลางกระดองใช้กึ่งกลางลายของผ้ามัดย้อม (ภาพที่ 4.30 (ข))

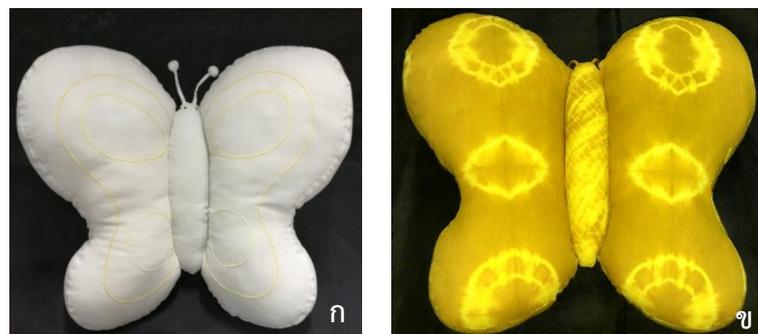
ภาพที่ 4.31 ตุ๊กตาปู (ก) ตุ๊กตาปูตัวอย่างจากผ้าดิบ (ข) ตุ๊กตาปูตัวอย่างจากผ้ามัดย้อม

2) ปู มีการปรับแก้ไขกระดองส่วนบนให้โค้งมนเล็กน้อย (ภาพที่ 4.31 (ก)) ซึ่งตัวอย่างนี้เป็นตุ๊กตาใช้สำหรับตกแต่งบ้านและเป็นของเล่น ขนาดของปูมีลำตัวส่วนยาว 28 เซนติเมตร ความกว้าง 18 เซนติเมตร และความสูง 7 เซนติเมตร ผ้ามัดย้อมในส่วนของกระดองใช้ลวดลายซิกแซกที่ได้จากการเนาแล้วมัด และขาปูใช้ลวดลายเส้นตรงที่ได้จากการเนา (ภาพที่ 4.31 (ข))

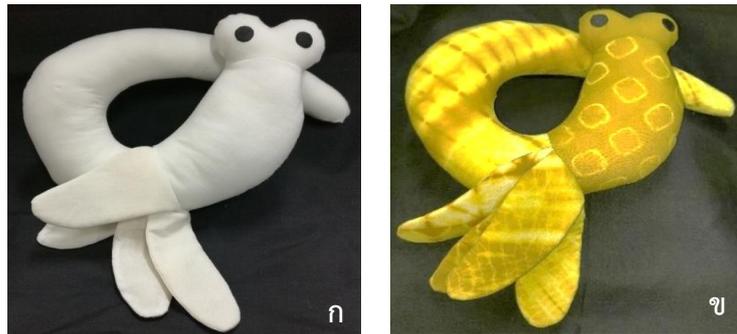
ภาพที่ 4.32 ตุ๊กตาปลา (ก) ตุ๊กตาปลาตัวอย่างจากผ้าดิบ (ข) ตุ๊กตาปลาตัวอย่างจากผ้ามัตย้อม

3) ปลา มีการปรับแก้ไขทางที่ต้องมีลักษณะใหญ่กว่าตัวอย่างผ้าดิบ (ภาพที่ 4.32 (ก)) ปลาตัวแบบนี้ใช้สำหรับตกแต่งบ้านและเป็นหมอนอิง ขนาดของปลาจากปากถึงหางยาว 45 เซนติเมตร ความกว้าง 33 เซนติเมตร และความสูง 10 เซนติเมตร การใช้ผ้ามัตย้อม มีการต่อผ้าพื้นและผ้ามัตย้อมเพื่อให้เกิดความน่าสนใจของลวดลายดังนี้ การต่อผ้าส่วนปาก ที่กลางลำตัวด้านบนและล่างเป็นครีป ใช้ผ้าย้อมสีพื้น ลำตัวใช้ลวดลายหลายเหลี่ยม (ภาพที่ 4.32 (ข))

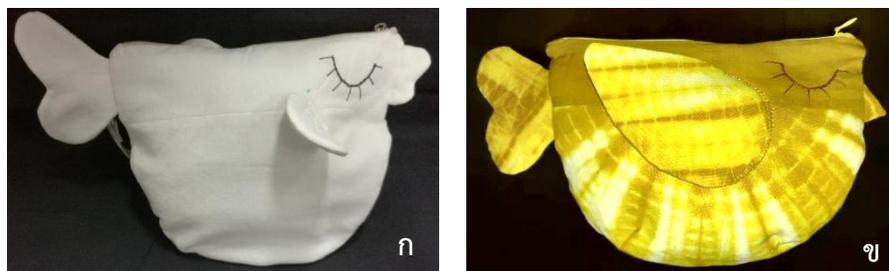
ภาพที่ 4.33 ตุ๊กตาผีเสื้อ (ก) ตุ๊กตาผีเสื้อตัวอย่างจากผ้าดิบ (ข) ตุ๊กตาผีเสื้อตัวอย่างจากผ้ามัตย้อม

4) ผีเสื้อ ไม่มีการปรับแก้ไขผีเสื้อตัวอย่าง (ภาพที่ 4.33 (ก)) การออกแบบผีเสื้อตัวแบบนี้ใช้สำหรับตกแต่งบ้านและเป็นหมอนอิง ปีกของผีเสื้อจะช่วยพยุงหลังเมื่อได้พิงหมอนอิง ขนาดของผีเสื้อมีความยาว 45 เซนติเมตร ความกว้าง 35 เซนติเมตร และความสูง 7 เซนติเมตร การใช้ผ้ามัตย้อม มีการต่อผ้าเพื่อให้เกิดความน่าสนใจของลวดลายดังนี้ ผ้ามัตย้อมส่วนของปีกมีลวดลายหลายเหลี่ยม ส่วนลำตัวใช้ลวดลายเส้นโค้ง และผ้าพื้นใช้เย็บเชื่อมปีกด้านบนและด้านล่าง (ภาพที่ 4.33 (ข))

ภาพที่ 4.34 ตุ๊กตาแมลงปอ (ก) ตุ๊กตาแมลงปอตัวอย่างจากผ้าดิบ (ข) ตุ๊กตาแมลงปอตัวอย่างจากผ้ามัดย้อม

5) แมลงปอ ไม่มีการปรับแก้ไขแมลงปอตัวอย่าง (ภาพที่ 4.34 (ก)) การออกแบบแมลงปอตัวอย่างนี้ต้องการให้เป็นหมอนรองคอ ลำตัวส่วนกลางของแมลงปอจะพอดีกับรูปคอที่โค้งงอ ขนาดของแมลงปอมีความยาว 80 เซนติเมตร ความกว้าง 30 เซนติเมตร และความสูง 7 เซนติเมตร การใช้ผ้ามัดย้อม มีการต่อผ้าเพื่อให้เกิดความน่าสนใจของลวดลายดังนี้ ผ้ามัดย้อมส่วนของลำตัวใช้ผ้าที่มี 2 ลวดลาย คือ ลำตัวส่วนบนใช้ลวดลายเหลี่ยม และลำตัวส่วนล่างใช้ลวดลายเส้นตรง ปีกใช้ลวดลายที่มีความแตกต่างกันคือลวดลายเส้นตรง เส้นโค้ง และลายหลายเหลี่ยม (ภาพที่ 4.34 (ข))

ภาพที่ 4.35 ตุ๊กตานก (ก) ตุ๊กตานกตัวอย่างจากผ้าดิบ (ข) ตุ๊กตานกตัวอย่างจากผ้ามัดย้อม

6) นก มีการปรับแก้ไขปากและปีกที่ต้องมีลักษณะใหญ่กว่าตัวอย่าง (ภาพที่ 4.35 (ก)) ซึ่งตัวอย่างนี้เป็นกระเปาะสะพายข้างหรือกระเปาะใส่สิ่งของเครื่องใช้ ด้านบนใช้ซิปลายเป็นแนวเปิดและปิด ขนาดของนกจากปากถึงหางยาว 30 เซนติเมตร ความกว้าง 30 เซนติเมตร และความลึก 5 เซนติเมตร การใช้ผ้ามัดย้อม มีการต่อผ้าเพื่อให้เกิดความน่าสนใจของลวดลายดังนี้ การต่อผ้าส่วนบนใช้ผ้าย้อมสีพื้น ผ้ามัดย้อมที่มีลวดลายเส้นตรงใช้ที่ปีกและหาง และลายเส้นโค้งลำตัว (ภาพที่ 4.35 (ข))

ตารางที่ 4.13 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เชี่ยวชาญที่มีสัตว์แห่งทุ่งดอกดาวเรืองเพื่อพัฒนา
ผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก

ผลิตภัณฑ์	ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก					ระดับ ความ พึงพอใจ	อันดับ
	รูปแบบ ผลิตภัณฑ์ ±SD	ลวดลาย มัตย์้อม ±SD	ความ สวยงาม ±SD	ประโยชน์ ใช้สอย ±SD	ความพึง พอใจ โดยรวม±SD		
เต่า	5.00±0.00	4.80±0.45	4.80±0.45	4.40±0.55	4.75±0.36	มากที่สุด	2
ปู	5.00±0.00	4.60±0.55	5.00±0.00	4.20±0.45	4.70±0.25	มากที่สุด	3
ปลา	4.60±0.55	5.00±0.00	4.40±0.55	4.60±0.55	4.65±0.41	มากที่สุด	4
ผีเสื้อ	4.60±0.55	4.40±0.55	4.60±0.55	5.00±0.00	4.65±0.41	มากที่สุด	4
แมลงปอ	5.00±0.00	4.80±0.45	4.60±0.55	4.80±0.45	4.85±0.34	มากที่สุด	1
นก	4.40±0.55	4.60±0.55	4.40±0.55	4.60±0.55	4.50±0.55	มากที่สุด	6

การประเมินความพึงพอใจของผู้เชี่ยวชาญที่มีสัตว์แห่งทุ่งดอกดาวเรืองเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์
ของที่ระลึก พบว่า ความพึงพอใจโดยรวมของสัตว์แห่งทุ่งดอกดาวเรืองทุกชนิดอยู่ในระดับมากที่สุด
โดยมีความพึงพอใจแมลงปอโดยรวมเป็นอันดับแรก รองลงมาคือเต่าโดยรวม มีความพึง
พอใจโดยรวมปู ปลา ผีเสื้อ และนก ตามลำดับ (ตารางที่ 4.13)

แมลงปอ เมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่า อันดับแรกมีความพึงพอใจในด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์
(ค่าเฉลี่ย 5.00) รองลงมาคือความพึงพอใจในด้านลวดลายมัตย์้อม และประโยชน์ใช้สอย (ค่าเฉลี่ย
4.80) และมีความพึงพอใจในด้านความสวยงามอันดับ 3 (ค่าเฉลี่ย 4.60)

เต่า เมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่า อันดับแรกมีความพึงพอใจในด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์
(ค่าเฉลี่ย 5.00) รองลงมาคือความพึงพอใจในด้านลวดลายมัตย์้อม และความสวยงาม (ค่าเฉลี่ย 4.80)
และมีความพึงพอใจในด้านประโยชน์ใช้สอยเป็นอันดับ 3 (ค่าเฉลี่ย 4.40)

ปู เมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่า อันดับแรกมีความพึงพอใจในด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์ และ
ความสวยงาม (ค่าเฉลี่ย 5.00) รองลงมาคือความพึงพอใจในด้านลวดลายมัตย์้อม (ค่าเฉลี่ย 4.60) และ
มีความพึงพอใจในด้านประโยชน์ใช้สอยเป็นอันดับ 3 (ค่าเฉลี่ย 4.40)

ปลา เมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่า อันดับแรกมีความพึงพอใจในด้านลวดลายมัตย์้อม
(ค่าเฉลี่ย 5.00) รองลงมาคือความพึงพอใจในด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์ และประโยชน์ใช้สอย (ค่าเฉลี่ย
4.60) และมีความพึงพอใจในด้านความสวยงามเป็นอันดับ 3 (ค่าเฉลี่ย 4.40)

ผีเสื้อ เมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่า อันดับแรกมีความพึงพอใจในด้านประโยชน์ใช้สอย
(ค่าเฉลี่ย 5.00) รองลงมาคือความพึงพอใจในด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์ และลวดลายมัตย์้อม (ค่าเฉลี่ย
4.60) และมีความพึงพอใจในด้านประโยชน์ใช้สอยเป็นอันดับ 3 (ค่าเฉลี่ย 4.40)

นก เมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่า อันดับแรกมีความพึงพอใจในด้านและลดลายมดข้อม ประโยชน์ใช้สอย (ค่าเฉลี่ย 4.60) รองลงมามีความพึงพอใจในด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์ และประโยชน์ใช้สอย (ค่าเฉลี่ย 4.40)

การพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรด้วยการพัฒนากิจกรรมเพื่อส่งเสริมอาชีพการทำผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกจากผ้าฝ้ายมดข้อมด้วยสีจากกลีบดอกดาวเรือง

1. การพัฒนาศักยภาพให้แก่ชุมชน

ความรู้จากกระบวนการถ่ายทอดการเรียนรู้ผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกจากผ้าฝ้ายมดข้อมสีจากกลีบดอกดาวเรืองสู่ชุมชน ใช้การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้แก่ผู้สนใจ/เกษตรกรในจังหวัดอ่างทอง โดยวิธีการสุ่มแบบเจาะจงผู้สนใจ/เกษตรกรในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหัวตะพาน อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง กำหนดผู้เข้าอบรมจำนวน 30 คน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเพื่อประเมินความรู้จากการถ่ายทอดการเรียนรู้ผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกจากผ้าฝ้ายมดข้อมสีจากกลีบดอกดาวเรือง มี 3 ประเด็น คือ สถานภาพทั่วไป ความรู้ที่จากการถ่ายทอด และข้อเสนอแนะจากผู้เข้าอบรม มีรายละเอียดตามลำดับดังนี้

1.1 ลักษณะส่วนบุคคลของผู้เข้าอบรม

ตารางที่ 4.14 ลักษณะส่วนบุคคลของผู้เข้าอบรม

สถานภาพทั่วไป	ความถี่	ร้อยละ
เพศ		
หญิง	28	93.33
ชาย	2	6.67
ระดับอายุ		
น้อยกว่า 15 ปี	2	6.67
15-24 ปี	3	10.00
25-35 ปี	5	16.67
36-45 ปี	8	26.67
46-55 ปี	4	13.33
56 ปีขึ้นไป	8	26.67

สถานภาพทั่วไป	ความถี่	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่า ม.3	9	30.00
ม.3	7	23.33
ม.6/ปวช	7	23.33
อนุปริญญาตรี	4	13.33
ปริญญาตรี	2	6.67
อื่น ๆ กำลังศึกษา	1	3.33

สถานภาพทั่วไปของผู้เข้าอบรม พบว่า ผู้เข้ารับการอบรมส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 93.33 และเพศชายจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67 อายุของผู้เข้าอบรมมีอายุ 36-45 ปี และอายุ 56 ปีขึ้นไป จำนวนกลุ่มละ 8 คน คิดเป็นร้อยละ 26.67 ผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับต่ำกว่า ม.3 จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 รองลงมาจบการศึกษาในระดับมัธยมชั้นปีที่ 3 และมัธยมชั้นปีที่ 6 หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ จำนวนกลุ่มละ 7 คน คิดเป็นร้อยละ 23.33 อาชีพหลักของผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร และอาชีพเสริม (ตารางที่ 4.14)

1.2 การประเมินความรู้จากการอบรมเชิงปฏิบัติการกระบวนการถ่ายทอดการเรียนรู้ผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกจากผ้ามัดย้อมสีจากกลีบดอกดาวเรืองสู่ชุมชน เป็นการถ่ายทอดความรู้จากการศึกษาการใช้คุณสมบัติและความเข้มข้นของน้ำย้อมสีในการย้อมผ้าฝ้ายด้วยสีจากกลีบดอกดาวเรืองต่อปริมาณไนโตรเจน ค่าสี ความคงทนของสีต่อการซัก และแสง โดยการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง การเรียนรู้ผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกจากผ้ามัดย้อมสีจากกลีบดอกดาวเรืองสู่ชุมชน ณ สำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลหัวตะพาน อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง ดำเนินกิจกรรมระหว่างวันที่ 27-29 มีนาคม 2560 ผู้เข้าอบรมจำนวน 30 คน ได้ผลดังนี้

ตารางที่ 4.15 ผลการเรียนรู้จากการอบรมเชิงปฏิบัติการกระบวนการถ่ายทอดการเรียนรู้

การอบรม	คะแนน ต่ำสุด	คะแนน สูงสุด	คะแนนเฉลี่ย ±SD	ร้อยละ	CV	p-value	ผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้
ก่อนอบรม	4	12	7.23±2.30	30.13	31.81	0.00	75.35
หลังอบรม	15	24	19.87±2.61	82.78	13.14		

ผลการเรียนรู้จากการอบรมเชิงปฏิบัติการกระบวนการถ่ายทอดการเรียนรู้ผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกจากผ้ามัดย้อมสีจากกลีบดอกดาวเรืองสู่ชุมชน มีคะแนนเต็ม 24 คะแนน พบว่า ผู้เข้ารับ

การอบรม ได้คะแนนทดสอบก่อนการอบรมโดยเฉลี่ยเท่ากับ 7.23 ค่าสัมประสิทธิ์การกระจายเท่ากับ 31.81 คิดเป็นร้อยละ 30.13 มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับควรปรับปรุง ส่วนคะแนนทดสอบหลังการอบรมโดยเฉลี่ยเท่ากับ 19.87 ค่าสัมประสิทธิ์การกระจายเท่ากับ 13.14 คิดเป็นร้อยละ 82.78 มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ค่าสัมประสิทธิ์การเรียนรู้โดยเฉลี่ย 75.35 วิเคราะห์ความแตกต่างความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม พบว่า ความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ตารางที่ 4.15)

ตารางที่ 4.16 การประเมินระดับความรู้หลังจากการอบรมเชิงปฏิบัติการกระบวนการถ่ายทอดการเรียนรู้ผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกจากผ้ามัดย้อมสีจากกลีบดอกดาวเรือง

ระดับความรู้	ความถี่ (คน)	ร้อยละ
ดี (17.4-24 คะแนน)	24	80.0
ปานกลาง (10.8-17.3 คะแนน)	6	20.0
ควรปรับปรุง (4-10.7 คะแนน)	-	-
รวม	30	100

การประเมินระดับความรู้หลังจากการอบรมเชิงปฏิบัติการกระบวนการถ่ายทอดการเรียนรู้ผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกจากผ้ามัดย้อมสีจากกลีบดอกดาวเรือง พบว่า ผู้เข้าอบรมมีความรู้ในระดับดี 24 คน คิดเป็นร้อยละ 80 และมีความรู้ในระดับปานกลาง 6 คน คิดเป็นร้อยละ 20 (ตารางที่ 4.16)

1.3 ความพึงพอใจของผู้เข้าอบรมที่มีต่อกระบวนการถ่ายทอดการย้อมสีและลวดลายมัดย้อมในทำการผลิตของที่ระลึกให้แก่ชุมชน การถ่ายทอดความรู้การย้อมสี เทคนิคลวดลายมัดย้อม และสามารถเป็นผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกของชุมชนตำบลห้วยตะพาน อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทองใช้เวลาในการอบรม 2 วัน มีกระบวนการเรียนรู้โดยให้หลักการการเตรียมผ้า การใช้สารช่วยติดการย้อม การทำความสะอาด การมัดลวดลายมัดย้อมด้วยเทคนิคการพับ การเย็บ การใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ และการทำผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าอบรมที่มีต่อกระบวนการถ่ายทอดการย้อมสีและลวดลายมัดย้อมในทำการผลิตของที่ระลึกให้แก่ชุมชน มีรายละเอียดตามลำดับดังนี้

1.3.1 การบริหารจัดการโครงการ การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการได้จัดขึ้นที่สำนักงานตำบลห้วยตะพาน อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง ที่ใช้ประชุมเป็นห้องเรียนทฤษฎีและมัดลวดลายก่อนย้อม และลานปฏิบัติการเป็นสถานที่ปฏิบัติเตรียมน้ำย้อม การย้อมสี ทำความสะอาดผ้า และตากผ้าจากการดำเนินโครงการ ได้ผลการประเมินความพึงพอใจในด้านบริหารจัดการโครงการดังนี้

ตารางที่ 4.17 การบริหารจัดการโครงการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการกระบวนการถ่ายทอดการย้อมสี และลดลายมัดย้อมในผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก

การบริหารจัดการโครงการ	ระดับความพึงพอใจ					ค่าเฉลี่ย ±SD	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. วิธีการจัดการอบรม	23 (76.70)	7 (23.30)	-	-	-	4.77±0.43	มากที่สุด (2)
2. เอกสารประกอบการอบรม	20 (66.70)	10 (33.30)	-	-	-	4.67±0.48	มากที่สุด (4)
3. วัสดุและอุปกรณ์ในการอบรม	27 (90.00)	3 (10.00)	-	-	-	4.90±0.31	มากที่สุด (1)
4. ระยะเวลาในการอบรมมีความเหมาะสม	7 (23.30)	14 (46.70)	4 (13.30)	5 (16.70)	-	3.77±1.01	มาก (5)
5. สถานที่ในการอบรมมีความเหมาะสม	21 (70.00)	9 (30.00)	-	-	-	4.70±0.47	มากที่สุด (3)
การบริหารจัดการโครงการโดยรวม						4.56±0.54	มากที่สุด

การบริหารจัดการโครงการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการกระบวนการถ่ายทอดการย้อมสี และลดลายมัดย้อมในทำการผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก พบว่า ผู้เข้าอบรมพึงพอใจการบริหารจัดการโครงการโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.56) เมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่า อันดับแรกเป็นเรื่องวัสดุและอุปกรณ์อบรมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.90) รองลงมาคือความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด 3 เรื่อง คือ วิธีการจัดการอบรม สถานที่ในการอบรมมีความเหมาะสม และเอกสารประกอบการอบรม (ค่าเฉลี่ย 4.77, 4.70 และ 4.67 ตามลำดับ) ส่วนเรื่องระยะเวลาในการอบรมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.77) (ตารางที่ 4.17)

1.3.2 คุณค่าผลผลิตทางการเกษตร วัตม่วง เป็นวัดที่มีนักท่องเที่ยวเดินทางมาสักการะพระพุทธรูปมหามุนีศาสดา (หลวงพ่อกว้าง) ในช่วงวันที่ 10-18 เมษายน จะมีการจัดงานเทศกาลทุ่งดอกดาวเรือง ที่มีการปลูกดาวเรืองบานรอบบริเวณวัด การใช้ดอกดาวเรืองมาลัยย้อมผ้าและมัดลดลายจึงเป็นแนวทางหนึ่งที่จะกระตุ้นและให้ความรู้เพื่อให้ชุมชนได้ตระหนักถึงคุณค่าผลผลิตทางการเกษตร ผลการประเมินความพึงพอใจในด้านคุณค่าผลผลิตทางการเกษตรดังนี้

ตารางที่ 4.18 คุณค่าผลผลิตทางการเกษตร

คุณค่าผลผลิตทางการเกษตร	ระดับความพึงพอใจ					ค่าเฉลี่ย ±SD	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. ใช้ดอกดาวเรืองในชุมชนให้เกิดมูลค่าเพิ่มขึ้น	25 (83.30)	3 (10.00)	2 (6.70)	-	-	4.77±0.57	มากที่สุด (3)
2. สร้างรายได้จากผลผลิตทางการเกษตรจากชุมชน	22 (73.30)	8 (26.70)	-	-	-	4.73±0.45	มากที่สุด (4)
3. ใช้ดอกดาวเรืองในชุมชนให้เกิดคุณค่า สะท้อนเอกลักษณ์ของชุมชน	27 (90.00)	3 (10.00)	-	-	-	4.80±0.41	มากที่สุด (2)
4. ดอกดาวเรืองมีคุณค่าในด้านเรียนรู้การใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชน	26 (86.70)	4 (13.30)	-	-	-	4.87±0.35	มากที่สุด (1)
5. ผ้ามัดย้อมเป็นการใช้ดอกดาวเรืองที่ไม่เกิดอันตรายและไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	21 (70.00)	8 (26.70)	1 (3.30)	-	-	4.67±0.55	มากที่สุด (5)
คุณค่าผลผลิตทางการเกษตรโดยรวม						4.77±0.47	มากที่สุด

คุณค่าผลผลิตทางการเกษตรที่คนในชุมชนสามารถนำมาใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ พบว่าคุณค่าผลผลิตทางการเกษตรโดยรวม ผู้อบรมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.77) เมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่า อันดับแรกเป็นเรื่องดอกดาวเรืองมีคุณค่าในด้านเรียนรู้การใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชน อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.87) รองลงมา มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด 4 เรื่อง คือ ใช้ดอกดาวเรืองในชุมชนให้เกิดคุณค่าสะท้อนเอกลักษณ์ของชุมชน ใช้ดอกดาวเรืองในชุมชนให้เกิดมูลค่าเพิ่มขึ้น สร้างรายได้จากผลผลิตทางการเกษตรจากชุมชน และผ้ามัดย้อมเป็นการใช้ดอกดาวเรืองที่ไม่เกิดอันตรายและไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (ค่าเฉลี่ย 4.80, 4.77, 4.73 และ 4.67 ตามลำดับ) (ตารางที่ 4.18)

1.3.3 องค์ความรู้ นวัตกรรม ภูมิปัญญา ความรู้ที่นำเอาเทคนิคการมัดลวดลาย และการย้อมสีมาพัฒนาผลิตภัณฑ์ ผลการประเมินความพึงพอใจในด้านองค์ความรู้ นวัตกรรม ภูมิปัญญา ดังนี้

ตารางที่ 4.19 องค์ความรู้ นวัตกรรม ภูมิปัญญา

องค์ความรู้ นวัตกรรม ภูมิปัญญา	ระดับความพึงพอใจ					ค่าเฉลี่ย ±SD	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. การมัดย้อมสีจากกลีบดอกดาวเรือง แพลกใหม่ ไม่เคยพบเห็นได้ทั่วไป	25 (83.30)	3 (10.00)	2 (6.70)	-	-	4.77±0.57	มากที่สุด (3)
2. ผ้ามัดย้อมมีความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ท้องถิ่น	22 (73.30)	8 (26.70)	-	-	-	4.73±0.45	มากที่สุด (4)
3. ความรู้ สามารถสร้างกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวให้กับชุมชนได้	28 (93.30)	2 (6.70)	-	-	-	4.93±0.25	มากที่สุด (1)
4. มีเทคนิคและวิธีการที่น่าสนใจ	26 (86.70)	4 (13.30)	-	-	-	4.87±0.35	มากที่สุด (2)
5. กระบวนการคิดและวิธีการปฏิบัติได้อย่างสร้างสรรค์	21 (70.00)	9 (30.00)	-	-	-	4.70±0.47	มากที่สุด (5)
องค์ความรู้ นวัตกรรม ภูมิปัญญา โดยรวม						4.80±0.42	มากที่สุด

ความรู้จากการอบรม พบว่า องค์ความรู้ นวัตกรรม ภูมิปัญญาโดยรวม ผู้อบรมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.80) เมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่า อันดับแรกเป็นเรื่องความรู้สามารถสร้างกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวให้กับชุมชนได้ อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.93) รองลงมามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด 4 เรื่อง คือ มีเทคนิคและวิธีการที่น่าสนใจ การมัดย้อมสีจากกลีบดอกดาวเรือง แพลกใหม่ ไม่เคยพบเห็นได้ทั่วไป ผ้ามัดย้อมมีความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ท้องถิ่น และกระบวนการคิดและวิธีการปฏิบัติได้อย่างสร้างสรรค์ (ค่าเฉลี่ย 4.87, 4.77, 4.73 และ 4.70 ตามลำดับ) (ตารางที่ 4.19)

1.3.4 ผลิตภัณฑ์ผ้ามัดย้อม เมื่อการอบรมสิ้นสุดลง ผู้เข้าอบรมได้ผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกเป็นผ้าเช็ดหน้า คนละ 15-20 ผืน แต่ละผืนมีการมัดลวดลายและใช้เทคนิคต่าง ๆ ผลการประเมินความพึงพอใจในด้านผลิตภัณฑ์ผ้ามัดย้อมดังนี้

ตารางที่ 4.20 ผลិតภณท์ฝ้ามัดย้อม

ผลิตภณท์ฝ้ามัดย้อม	ระดับความพึงพอใจ					ค่าเฉลี่ย ±SD	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. ฝ้ามัดย้อมมีจุดเด่น สวยงาม น่าสนใจ	21 (70.00)	9 (30.00)	-	-	-	4.70±0.47	มากที่สุด (4)
2. มีสีสันทันที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว	25 (83.30)	3 (10.00)	2 (6.70)	-	-	4.77±0.43	มากที่สุด (3)
3. ฝ้ามัดย้อมสามารถนำไปทำผลิตภณท์ได้หลากหลาย	24 (80.00)	6 (20.00)	-	-	-	4.87±0.35	มากที่สุด (1)
4. ผลิตภณท์เป็นของที่ระลึกจากชุมชนได้	25 (83.30)	5 (16.70)	-	-	-	4.83±0.38	มากที่สุด (2)
5. เป็นประโยชน์ต่อการใช้สอย	20 (66.70)	10 (33.30)	-	-	-	4.67±0.48	มากที่สุด (5)
ผลิตภณท์ฝ้ามัดย้อมโดยรวม						4.77±0.47	มากที่สุด

จากการอบรม พบว่า ผลิตภณท์ฝ้ามัดย้อมโดยรวม ผู้อบรมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.77) เมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่า อันดับแรกเป็นเรื่องฝ้ามัดย้อมสามารถนำไปทำผลิตภณท์ได้หลากหลาย อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.87) รองลงมามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด 4 เรื่อง คือ ผลิตภณท์เป็นของที่ระลึกจากชุมชนได้ มีสีสันทันที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ฝ้ามัดย้อมมีจุดเด่น สวยงาม น่าสนใจ และเป็นประโยชน์ต่อการใช้สอย (ค่าเฉลี่ย 4.83, 4.77, 4.73 และ 4.67 ตามลำดับ) (ตารางที่ 4.20)

1.3.5 ผลที่ได้รับจากการเข้าอบรม หลังการอบรมผู้เข้าอบรม ผลการประเมินความพึงพอใจในด้านผลที่ได้รับจากการเข้าอบรมดังนี้

ตารางที่ 4.21 ผลที่ได้รับจากการเข้าอบรม

ผลที่ได้รับจากการเข้าอบรม	ระดับความพึงพอใจ					ค่าเฉลี่ย ±SD	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1.ได้รับความรู้และวิธีการทำผ้ามัดย้อม	28 (93.30)	2 (6.70)	-	-	-	4.93±0.25	มากที่สุด (1)
2.ให้ความสนุกสนาน เพลิดเพลิน สร้างความประทับใจ	26 (86.70)	4 (13.30)	-	-	-	4.87±0.35	มากที่สุด (3)
3.นำความรู้ไปสร้างอาชีพให้เกิดรายได้กับชุมชน	23 (76.70)	7 (23.30)	-	-	-	4.77±0.43	มากที่สุด (4)
4.สามารถนำไปสร้างกิจกรรมให้กับแหล่งท่องเที่ยว/นักท่องเที่ยวได้	27 (90.00)	3 (10.00)	-	-	-	4.90±0.31	มากที่สุด (2)
5.สามารถพัฒนาไปเป็นผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกได้หลากหลาย	21 (70.00)	9 (30.00)	-	-	-	4.70±0.47	มากที่สุด (5)
ผลที่ได้รับจากการเข้าอบรมโดยรวม						4.83±0.36	มากที่สุด

จากการอบรม พบว่า ผลที่ได้รับจากการเข้าอบรมโดยรวม ผู้อบรมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.83) เมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่า อันดับแรกได้รับความรู้และวิธีการทำผ้ามัดย้อมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.93) รองลงมามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด 4 เรื่อง คือ สามารถนำไปสร้างกิจกรรมให้กับแหล่งท่องเที่ยว/นักท่องเที่ยวได้ ให้ความสนุกสนาน เพลิดเพลิน สร้างความประทับใจ นำความรู้ไปสร้างอาชีพให้เกิดรายได้กับชุมชน และสามารถพัฒนาไปเป็นผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกได้หลากหลาย (ค่าเฉลี่ย 4.90, 4.87, 4.77 และ 4.70 ตามลำดับ) (ตารางที่ 4.21)

1.4 ข้อเสนอแนะจากผู้เข้าอบรม

1.4.1 เป็นแนวทางในการทำเป็นอาชีพเสริมได้ เนื่องจากชุมชนมีดอกดาวเรืองที่ได้จากนักท่องเที่ยวนำมาบูชา ดอกเรืองที่ไม่ได้ขนาดจากการตัดดอกดาวเรืองเพื่อจำหน่าย สามารถเก็บไว้และนำมาทำผลิตภัณฑ์ได้

1.4.2 เทคนิคการทำลวดลายบางเทคนิค สามารถนำไปสอนผู้สูงอายุได้หากอนาคตสามารถทำเป็นผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกในชุมชน อีกทั้งร้านค้าชุมชนที่ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐก็สามารถไปวางจำหน่ายได้

1.4.3 ความรู้ที่สามารถไปเผยแพร่ให้กับนักเรียนได้ คาดว่าจะนำความรู้ไปใช้กับโรงเรียนต่อไป

1.4.4 ต้องการให้มีการอบรมและได้รับความรู้จนสามารถพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย

2. การพัฒนาการเรียนรู้แบบ DIY ให้แก่นักท่องเที่ยว

หลังจากผู้เข้าอบรมเชิงปฏิบัติการได้รับความรู้แล้ว คณะวิจัยร่วมกับชุมชนโดยให้ผู้เข้าอบรมนำความรู้มาถ่ายทอดโดยจัดกิจกรรมให้ความเรียนรู้แบบ DIY ให้แก่นักท่องเที่ยว และประเมินกิจกรรมความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ DIY ในการท่องเที่ยวเชิงเกษตรผ่านกระบวนการทำผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกจากผ้ามัดย้อมด้วยสีจากกลีบดอกดาวเรือง การพัฒนา กิจกรรมเพื่อส่งเสริมอาชีพการทำผ้ามัดย้อมด้วยสีจากกลีบดอกดาวเรือง มีทั้งหมด 3 ส่วน ประกอบด้วย ลักษณะส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยว พฤติกรรมการท่องเที่ยว และการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบ DIY

2.1 ลักษณะส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยว

ตารางที่ 4.22 ลักษณะส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยว

ลักษณะส่วนบุคคล	ความถี่	ร้อยละ
เพศ		
หญิง	229	70.68
ชาย	95	29.32
ระดับอายุ		
น้อยกว่า 15 ปี	16	4.94
15-24 ปี	77	23.77
25-35 ปี	83	25.62
36-45 ปี	76	23.46
46-55 ปี	48	14.81
56 ปีขึ้นไป	24	7.41

ลักษณะส่วนบุคคล	ความถี่	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่า ม.3	18	5.55
ม.3	50	15.43
ม.6/ปวช	95	29.32
อนุปริญญาตรี/ปวส	8	2.47
ปริญญาตรี	121	37.35
สูงกว่าปริญญาตรี	32	9.88
อาชีพ		
นักเรียน/นิสิต/นักศึกษา	90	27.78
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	9	2.78
พนักงานเอกชน	72	22.22
ข้าราชการ/ลูกจ้างหน่วย	43	13.27
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	66	20.37
เกษตรกรรวม	3	0.93
รับจ้างทั่วไป	26	8.02
เกษียณ	5	1.54
อื่น ๆ โปรตระบุ.....	10	3.09

สถานภาพทั่วไปของนักท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 229 คน คิดเป็นร้อยละ 70.68 และเพศชายจำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 29.32 มีอายุอยู่ระหว่าง 25-35 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.62 เป็นผู้ร่วมกิจกรรมเป็นอันดับ 1 รองลงมา มีจำนวนใกล้เคียงกันคือ มีอายุอยู่ระหว่าง 15-24 ปี และมีอายุอยู่ระหว่าง 36-45 ปี จำนวน 77 และ 75 คน คิดเป็นร้อยละ 23.77 และ 23.46 ตามลำดับ การศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 37.35 รองลงมาจบการศึกษาในระดับมัธยมชั้นปีที่ 6 หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 29.32 นักท่องเที่ยวเป็นนักเรียน/นิสิต/นักศึกษามาเข้าร่วมกิจกรรมเป็นอันดับ 1 รองลงมาเป็นพนักงานเอกชนจำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 22.22 (ตารางที่ 4.22)

2.2 พฤติกรรมการท่องเที่ยว

ตารางที่ 4.23 การเดินทางและลักษณะการท่องเที่ยว

การเดินทางและลักษณะการท่องเที่ยว	ความถี่	ร้อยละ
ท่านทราบข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวจากแหล่งใด		
เพื่อน/ญาติ/คนในครอบครัว	188	53.6
หนังสือพิมพ์/หนังสือท่องเที่ยว	17	4.8
โทรทัศน์/วิทยุ	8	2.3
อินเทอร์เน็ต/เฟซบุ๊ก	77	21.9
อื่น ๆ โปรดระบุ.....	34	9.7
การเดินทางครั้งนี้ท่านตั้งใจมาท่องเที่ยว		
มาวัดม่วง อำเภอวิเศษชัยชาญแห่งเดียว	218	62.1
มาหลายแห่ง	106	30.2
ลักษณะการเดินทางการท่องเที่ยวครั้งนี้		
มาคนเดียว	19	5.4
มากับกลุ่มเพื่อน	99	28.2
มากับครอบครัว	201	57.3
มากลับบริษัทนำเที่ยว	-	-
อื่น ๆ โปรดระบุ.....	-	-

การเดินทางและลักษณะการท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวทราบข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวจากเพื่อน ญาติ หรือคนในครอบครัวมากที่สุด จำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 53.6 รองลงมาทราบข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต/เฟซบุ๊ก จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 21.90 ส่วนทราบข้อมูลจากแหล่งอื่น ๆ ได้แก่ เดินทางผ่านมาเห็นว่ามีเทศกาล เคยมาไหว้พระแล้วอยากมาอีกครั้ง อาศัยในพื้นที่ใกล้เคียง ต้องการมาไหว้พระ เป็นต้น นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ต้องการมาวัดม่วง อำเภอวิเศษชัยชาญแห่งเดียว จำนวน 218 คนคิดเป็นร้อยละ 62.10 และมาเที่ยวในครั้งนี้อย่างหลายแห่ง จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 30.20 มาเที่ยวหลายแห่งได้แก่ วัดขุนอินทประมูล วัดนางใน วัดท่าอิฐ วัดพิบูลทอง วัดหลวงปู่ทวด เป็นต้น ลักษณะการท่องเที่ยวการเดินทางครั้งนี้ส่วนใหญ่มากับครอบครัว จำนวน 201 คนคิดเป็นร้อยละ 57.30 (ตารางที่ 4.23)

2.3 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อกระบวนการถ่ายทอดการเรียนรู้ผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก

2.3.1 การบริหารจัดการกิจกรรม

ตารางที่ 4.24 การบริหารจัดการกิจกรรม

การบริหารจัดการกิจกรรม	ระดับความพึงพอใจ					ค่าเฉลี่ย ±SD	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. รูปแบบการจัดกิจกรรม	250 (77.20)	68 (21.00)	6 (1.90)	-	-	4.75±0.47	มากที่สุด (1)
2. วัสดุ/อุปกรณ์ในการทำกิจกรรม	173 (53.40)	135 (41.70)	16 (4.90)	-	-	4.48±0.59	มาก (3)
3. ระยะเวลาในการทำกิจกรรมมีความเหมาะสม	105 (32.40)	163 (50.30)	56 (17.80)	-	-	4.15±0.69	มาก (5)
4. สถานที่ในการทำกิจกรรมมีความเหมาะสม	128 (39.50)	156 (48.10)	40 (12.30)	-	-	4.27±0.67	มาก (4)
5. การให้ข้อมูลและแนะนำในการทำกิจกรรม	208 (64.20)	96 (29.60)	20 (6.20)	-	-	4.58±0.61	มากที่สุด (2)
การบริหารจัดการกิจกรรมโดยรวม						4.45±0.61	มาก

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ DIY ผ้ามัดย้อมสีจากดอกดาวเรืองในด้านการบริหารจัดการกิจกรรม พบว่า การบริหารจัดการกิจกรรมโดยรวม นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.45) เมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่า อันดับแรกรูปแบบการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.75) รองลงมาคือความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การให้ข้อมูลและแนะนำในการทำกิจกรรม อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.58) และความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก 3 เรื่อง คือ วัสดุ/อุปกรณ์ในการทำกิจกรรม สถานที่ในการทำกิจกรรมมีความเหมาะสม และระยะเวลาในการทำกิจกรรมมีความเหมาะสม (ค่าเฉลี่ย 4.48, 4.27 และ 4.15 ตามลำดับ) (ตารางที่ 4.24)

2.3.2 กิจกรรม DIY ในการท่องเที่ยว

ตารางที่ 4.25 กิจกรรม DIY ในการท่องเที่ยว

กิจกรรม DIY ในการท่องเที่ยว	ระดับความพึงพอใจ					ค่าเฉลี่ย ±SD	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. กิจกรรมช่วยส่งเสริมการใช้ดาวเรืองในชุมชนให้เกิดคุณค่าสะท้อนเอกลักษณ์	195 (60.20)	115 (35.50)	14 (4.30)	-	-	4.56±0.58	มากที่สุด (6)
2. การมัดย้อมสีจากกลีบดอกดาวเรืองเป็นกิจกรรมที่แปลกใหม่ มีความน่าสนใจ	192 (59.30)	124 (38.30)	8 (2.50)	-	-	4.57±0.54	มากที่สุด (5)
3. กิจกรรมช่วยให้เกิดความรู้ใหม่ๆ และความคิดสร้างสรรค์ในการทำผ้ามัดย้อมด้วยตนเอง	211 (65.10)	104 (32.10)	9 (2.80)	-	-	4.54±0.54	มากที่สุด (7)
4. กิจกรรมสามารถทำผลิตภัณฑ์เป็นของที่ระลึกของตนเองที่สร้างความประทับใจ	244 (75.30)	78 (24.10)	2 (0.60)	-	-	4.75±0.47	มากที่สุด (1)
5. กิจกรรมได้ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	247 (76.20)	66 (20.40)	11 (3.40)	-	-	4.73±0.52	มากที่สุด (3)
6. การมัดย้อมมีเทคนิคและวิธีการที่น่าสนใจ ทำให้เกิดความคุ้มค่ากับเวลาที่ใช้ในการทำกิจกรรม	215 (66.40)	106 (32.70)	3 (0.90)	-	-	4.65±0.50	มากที่สุด (4)
7. สามารถนำกิจกรรมไปส่งเสริมการท่องเที่ยวให้กับชุมชนได้	248 (76.50)	71 (21.90)	5 (1.50)	-	-	4.75±0.47	มากที่สุด (1)
กิจกรรม DIY ในการท่องเที่ยวโดยรวม						4.65±0.51	มากที่สุด

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่ในด้านกิจกรรม DIY ในการท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อกิจกรรม DIY ในการท่องเที่ยวโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.65) เมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่า อันดับแรก กิจกรรมสามารถทำผลิตภัณฑ์เป็นของที่ระลึกของตนเองที่สร้างความประทับใจ และสามารถนำกิจกรรมไปส่งเสริมการท่องเที่ยวให้กับชุมชนได้อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.75) รองลงมามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด 5 เรื่อง คือ กิจกรรม

ได้ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม การมัตย้อมมีเทคนิคและวิธีการที่น่าสนใจ ทำให้เกิดความคุ้มค่ากับเวลาที่ใช้ในการทำกิจกรรม การมัตย้อมสีจากกลีบดอกดาวเรือง เป็นกิจกรรมที่แปลกใหม่ มีความน่าสนใจ กิจกรรมช่วยส่งเสริมการใช้ดาวเรืองในชุมชนให้เกิดคุณค่าสะท้อนเอกลักษณ์ และกิจกรรมช่วยให้ความรู้ใหม่ๆ และความคิดสร้างสรรค์ในการทำผ้ามัตย้อมด้วยตนเอง (ค่าเฉลี่ย 4.73, 4.65, 4.57, 4.56 และ 4.54 ตามลำดับ) (ตารางที่ 4.25)

2.3.3 ผลกระทบผ้ามัตย้อม

ตารางที่ 4.26 ผลกระทบผ้ามัตย้อม

ผลกระทบผ้ามัตย้อม	ระดับความพึงพอใจ					ค่าเฉลี่ย ±SD	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. ผ้ามัตย้อมมีจุดเด่น สวยงาม น่าสนใจ	159 (49.10)	161 (49.70)	4 (1.20)	-	-	4.48±0.52	มาก (4)
2. มีสีสันที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว	185 (57.10)	133 (41.00)	6 (1.90)	-	-	4.55±0.53	มากที่สุด (3)
3. มีลวดลายมีหลากหลายและทำได้หลายเทคนิค	208 (64.20)	112 (34.60)	4 (1.20)	-	-	4.63±0.51	มากที่สุด (2)
4. มีเป็นประโยชน์ต่อการใช้สอย	154 (47.50)	163 (50.30)	7 (2.20)	-	-	4.45±0.54	มาก (5)
5. เป็นของที่ระลึก/ของฝากที่มีคุณค่า	224 (69.10)	94 (29.00)	6 (1.90)	-	-	4.67±0.51	มากที่สุด (1)
ผลกระทบผ้ามัตย้อมโดยรวม						4.56±0.52	มากที่สุด

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในด้านผลกระทบผ้ามัตย้อม พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อผลกระทบผ้ามัตย้อมโดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.56) เมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่า อันดับแรก เป็นของที่ระลึก/ของฝากที่มีคุณค่า อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.67) รองลงมา มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด 2 เรื่อง คือ มีลวดลายมีหลากหลายและทำได้หลายเทคนิค และมีสีสันที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว (ค่าเฉลี่ย 4.67 และ 4.63 ตามลำดับ) และความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก 2 เรื่อง คือ ผ้ามัตย้อมมีจุดเด่น สวยงาม น่าสนใจ และมีเป็นประโยชน์ต่อการใช้สอย (ค่าเฉลี่ย 4.48 และ 4.45 ตามลำดับ) (ตารางที่ 4.26)

2.3.4 ผลที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม

ตารางที่ 4.27 ผลที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม

ผลที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม	ระดับความพึงพอใจ					ค่าเฉลี่ย ±SD	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. ได้รับความรู้และวิธีการทำผ้ามดย้อม	167 (51.50)	145 (44.80)	12 (3.70)	-	-	4.48±0.57	มาก (3)
2. ให้ความสนุกสนาน เพลิดเพลิน สร้างความประทับใจ	236 (72.80)	87 (26.90)	1 (0.30)	-	-	4.73±0.45	มากที่สุด (1)
3. เป็นแนวทางการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้	190 (58.60)	114 (35.20)	20 (6.20)	-	-	4.52±0.61	มากที่สุด (2)
4. สามารถนำความรู้และวิธีการไปถ่ายทอดให้แก่ผู้อื่นได้	170 (52.50)	131 (40.40)	23 (7.10)	-	-	4.45±0.62	มาก (4)
ผลที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม โดยรวม						4.55±0.56	มากที่สุด

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในด้านผลที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์ผลที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมโดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.55) เมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่า อันดับแรก ให้ความสนุกสนาน เพลิดเพลิน สร้างความประทับใจอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.73) รองลงมา มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด เป็นแนวทางการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ (ค่าเฉลี่ย 4.52) และความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก 2 เรื่อง คือ ได้รับความรู้และวิธีการทำผ้ามดย้อม และสามารถนำความรู้และวิธีการไปถ่ายทอดให้แก่ผู้อื่นได้ (ค่าเฉลี่ย 4.48 และ 4.45 ตามลำดับ) (ตารางที่ 4.27)

2.4 ข้อเสนอแนะจากนักท่องเที่ยว

2.4.1 ต้องการให้มีสื่อธรรมชาติชนิดอื่น ๆ

2.4.2 เป็นประสบการณ์ครั้งแรกในชีวิตของชาวต่างชาติ

2.4.3 อยากให้ทางวัดมีกิจกรรมหลาย ๆ ด้านเพื่อช่วยให้นักท่องเที่ยวที่รอไม่เกิดความเบื่อหน่าย และมีความประทับใจมาก

2.4.4 เป็นกิจกรรมที่ให้ความรู้นอกจากการท่องเที่ยวแล้ว นับว่าเป็นกิจกรรมเสริมการท่องเที่ยวที่ดีมาก และสามารถใช้ทรัพยากรในชุมชนให้เกิดประโยชน์

2.4.5 เป็นกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ได้เรียนรู้ในสิ่งที่ไม่เคยทำและมีความรู้มาก่อนในการมัดย้อมด้วยสีจากดอกดาวเรือง เกิดการเรียนรู้และทำสิ่งใหม่ๆ เป็นสิ่งที่สวยงาม และนำเป็นของฝากหรือของที่ระลึกจากการท่องเที่ยว

2.4.6 ควรนำเอาความรู้นี้ไปเผยแพร่อยู่ในการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมอาชีพซึ่งสามารถจัดการสอนในการศึกษาขั้นพื้นฐานจัดลำดับความยากง่าย